

Vergaderjaar 2011–2012

32 640

Wijziging van onder meer de Wet op het voortgezet onderwijs in verband met onderwijskwaliteit, onderwijstijd en vakanties

D

NADER VOORLOPIG VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP¹

Vastgesteld 24 april 2012

De memorie van antwoord heeft de commissie aanleiding gegeven de volgende vragen en opmerkingen aan de regering voor te leggen.

1. Inleiding

Naar aanleiding van de memorie van antwoord hebben de leden van de **VVD**-fractie nog een aantal opmerkingen en vragen. Deze vragen zijn vrijwel dezelfde als die in een reactie van een groot aantal onderwijsbonden, die deze vragen verwoordden in een brief van 3 april 2012, gericht aan de vaste commissie voor OCW van de Eerste Kamer.² De leden van de GroenLinks-fractie sluiten zich aan bij de vragen van de VVD-fractie onder de paragraaf «medezeggenschap».

De leden van de **CDA**-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de uitvoerige en zorgvuldige wijze waarop de regering is ingegaan op de gestelde vragen, waarbij voor deze leden op een aantal terreinen helderheid is gebracht. Zij hebben nog wel enkele vragen.

De leden van de **SP**-fractie hebben kennisgenomen van de memorie van antwoord en hebben daarover een aantal vragen.

De leden van de **D66**-fractie hebben ondanks de omvang van de memorie van antwoord behoefte aan het delen van enkele observaties en het stellen van nadere vragen.

De leden van de **GroenLinks**-fractie danken de regering voor de uitgebreide beantwoording, maar constateren dat die niet steeds overtuigend of consistent is. Ze hebben in elk geval een aantal aanvullende vragen.

¹ Samenstelling:

Holdijk (SGP), Dupuis (VVD), Linthorst (PvdA), Kox (SP), Sylvester (PvdA), Essers (CDA), Engels (D66), Thissen (GL), Nagel (50PLUS), Van Bijsterveld (CDA), Duthler (VVD), Huijbregts-Schiedon (VVD), Koffeman (PvdD), Kuiper (CU) Schaap (VVD), Smaling (SP), Flierman (CDA), (*voorzitter*), Lokin-Sassen (CDA), Backer (D66), Ganzevoort (GL), (*vice-voorzitter*), De Lange (OSF), Ter Horst (PvdA), Koole (PvdA), Sent (PvdA), Van Strien (PVV), Sörensen (PVV) en Frijters-Klijnen (PVV).

² Ter inzage gelegd bij de afdeling inhoudelijke ondersteuning onder griffienummer 149763.28.

2. Algemeen

Belangen leraren

Evenmin als de **VVD**-fractie zijn de bonden ervan overtuigd, dat de regering in haar omgang met de leraren op de juiste koers zit. Er blijkt een wijd verspreid gevoel te zijn, dat ook leeft bij de leden van de **VVD**-fractie, dat de regering de leraren te weinig als werkelijk belanghebbenden bejegt. Het is juist dat er vele belangen aan de orde zijn in het onderwijs, maar deze leden vragen of de leraren ook eens een keer voorop mogen staan als het om hun belangen gaat? Het kan toch niet zo zijn dat ouders en leerlingen op gelijke basis met de leraar staan als het om de invulling van het onderwijs gaat? De leden van de **VVD**-fractie kunnen hiermee niet instemmen en willen, evenals de bonden, graag weten waarom de minister niet een keer als één man (vrouw) achter de leraren gaat staan. Dat zou haar sieren, aldus deze leden. Dit betekent ook dat er twijfel is aan een evenwichtige balans tussen de diverse belangen. Graag een reactie van de regering.

Kaderstellende wet

De regering schrijft in de memorie van antwoord ook over kaderstellende wetgeving. De leden van de **VVD**-fractie zouden daar blij mee zijn, maar in hun visie worden in de onderhavige wet wel erg veel details geregeld. Zij verzoeken de regering om een reactie.

Reactie brief derden

Alle punten die de leden van de **VVD**-fractie hebben aangevoerd in het voorlopig verslag komen terug in bovengenoemde brief van de bonden¹ (en eerder in een andere brief van CNV-onderwijs²): de kwesties rond de vakantie, de roostervrije dagen en het al dan niet ingrijpen in de CAO. Ook na de memorie van antwoord blijft er volgens deze leden veel onduidelijkheid bestaan. Zij verzoeken de regering in te gaan op hetgeen hierover door de bonden in de brief van 3 april jl. wordt aangevoerd. Kennelijk is er ook voor experts, zoals de onderwijsbonden zijn, veel tegenspraak en onduidelijkheid in de memorie van antwoord. Deze leden sluiten zich hierbij aan. Hetzelfde geldt voor de beantwoording van de vragen van de **VVD**-fractie omtrent de wettelijke urennorm. Ook hier verzoeken zij de regering te reageren op de opmerkingen in genoemde brief van de bonden.

Daarnaast willen de leden van de **VVD**-fractie graag weten wat de positie is van leraren, nu dit wetsvoorstel voorschrijft dat er «recht is op 190 dagen onderwijs per jaar». Wat betekent dit in de praktijk ten opzichte van de huidige situatie, en hoe wordt het mogelijke verschil overbrugd? Ook op dit punt gaat de brief van de onderwijsbonden in. Opnieuw verzoeken deze leden de regering om op hun commentaar in te gaan. Zo kunnen deze leden nog wel doorgaan met het analyseren en becommentariëren van deze uitvoerige memorie van antwoord. Gaarne vernemen zij de antwoorden van de regering, niet alleen op onze vragen (hierboven en onderstaand), maar ook op de gelijkkluidende (vaak iets meer gedetailleerde) vragen van de bonden in genoemde brief.

3. Onderwijstijd en urennorm

Urennorm

De leden van de **VVD**-fractie zijn van mening dat de weergave in de memorie van antwoord van de wetenswaardigheden van het amendement Beertema (PVV) voor hen niet voldoende opheldert wat de

¹ Ter inzage gelegd bij de afdeling inhoudelijke ondersteuning onder griffienummer 149763.28.

² Ter inzage gelegd bij de afdeling inhoudelijke ondersteuning onder griffienummer 149763.08.

positie van de regering is. Zij willen graag een consistente en uitvoerige verheldering over hoe de zaken met de 1040-urennorm er nu voorstaan. Daarbij vragen de leden van de VVD-fractie zich ook af, waarom nu juist in Nederland het hoogste aantal verplichte uren in het voortgezet onderwijs wordt geclaimd vergeleken bij de rest van Europa. Doen de andere landen met minder verplichte uren het zoveel slechter? Zij verzoeken de regering om een reactie op dit punt.

De regering verwijst in de beantwoording van vragen van enkele leden soms naar de huidige wettelijke regeling (met 1 040 uren in de eerste drie klassen van havo en vwo) en op andere momenten naar de huidige praktijk van de invulling in het onderwijsveld en handhaving door de Inspectie. Dat werkt verwarrend, vinden de leden van de **D66**-fractie. De opsomming van de wettelijke regeling en de huidige praktijk in de memorie van antwoord illustreert die verwarring, aldus deze leden.¹ Daar wordt als eerste genoemd de «versoepeling van de urennorm». Niet alleen is dit in strijd met de uitdrukkelijke wens van de indieners van het amendement dat de urennorm op 1 040 uren handhaaft (zij het in iets gewijzigde vorm), het is ook wel degelijk een verzwaring van de huidige *de facto* nageleefde en gehandhaafde norm (960+40=1000), met tweemaal twintig uren.

De voorgenomen wettelijke regeling is dus geen codificatie van de huidige praktijk voor wat betreft de urennorm. De stelligheid waarmee bovendien wordt ontkend dat de voorgenomen wetgeving geen bekostigingsproblemen mee zou brengen, wekt in dit licht bevreemding. Dit zou wellicht te begrijpen zijn als alle instellingen inmiddels boven de in de huidige praktijk gehanteerde norm (960+40) zouden zitten. Deze leden zouden daarom gaarne een overzicht willen ontvangen waaruit de *status quo* van de naleving van de (*de facto*) urennorm door de instellingen is te beoordelen. Uit de beschikbare rapportages van de Inspectie is deze informatie over de jaren 2010/2011 niet toegankelijk. Ook zouden deze leden gespecificeerd willen zien op welke tekortkomingen de Inspectie heeft beoordeeld. Is dat een *all or nothing*-regel en zo ja, waarom, zo vragen deze leden.

Een tweede winstpunt van dit voorstel zou zijn, aldus de regering in de memorie van antwoord, dat leerlingen helderheid wordt geboden «over de hoeveelheid onderwijs waar leerlingen aanspraak op kunnen maken (uren en dagen)».² De leden van de D66-fractie vragen zich af of dit een juiste karakterisering is van wat het voorstel beoogt. De norm is immers gesteld voor de instellingen en wil een kader scheppen voor onderwijskwaliteit. Daar behoren inrichtingsvoorschriften en *governance*-principes voor de instellingen bij. Maar jegens de leerlingen blijft het, zo menen deze leden, een inspanningsverplichting van die instellingen en niet een resultaatverplichting om een exact getal aan uren of dagen te leveren. Zou dat zo zijn, dan kan het onderwijs nog een bijzondere tijd tegemoet zien, zeker nu de regering de rol van ouders en leerlingen zo op lijkt te waarderen in de verhoudingen. In dit verband verwijzen deze leden naar de uitspraak van de Rechtbank Utrecht, waarin een afweging door de rechter wordt gemaakt die – kort gezegd – volgens deze leden het beginsel van de inspanningsverplichting tot leidraad neemt.³ Is de regering het met de beoordeling van deze leden eens en zo nee, waarom niet?

Het gaat bij de urenberekening om klokuren, zegt de regering. Onduidelijk is voor de leden van de **GroenLinks**-fractie echter, hoe die klokuren zich verhouden tot lesuren. Telt een lesuur voor een klokuur ongeacht de gerealiseerde duur (vaak 45–50 minuten), of tellen alleen de gerealiseerde minuten? De regering suggereert het eerste omdat ook het lopen van de ene les naar de andere meetelt. Dat betekent echter dat er een marge van 17–25% in de normstelling zit, die het praten over 40 uur (4%) meer of

¹ Kamerstukken I 2011/12, 32 640, C, p. 3.

² Kamerstukken I 2011/12, 32 640, C, p. 3.

³ Rb. Utrecht 7 juni 2010, L/JN BN5636.

minder ridicuul maakt. Mocht het anders zijn, dan spreken we niet over een 1040-urennorm (of 1 000 of 700), maar over een 62 400-minutennorm en dan moet de realisatie daarvan met een stopwatch worden bijgehouden. Is de regering met deze wet niet bezig een schijnwereld te besturen, terwijl de «echte» wereld van het onderwijsveld de zaken nu al steeds beter op orde heeft? Deze leden verzoeken om een reactie van de regering op dit punt.

CAO en roostervrije dagen

De regering zegt dat zij niet aan de CAO-afspraken komt, maar de leden van de **SP**-fractie constateren dat wel wordt voorgeschreven dat op negen roostervrije dagen van leerlingen, «de school niet gesloten mag zijn». Bovendien wordt gesteld dat van de twaalf roostervrije dagen er maar drie voor de leraren vrij mogen zijn. Deze mate van sturen op detail lijkt deze leden in tegenspraak met de opmerking dat er niet aan CAO-afspraken wordt getornd. Zij verzoeken de regering hierop te reageren.

Kan de regering aan de leden van de **D66**-fractie aangeven sinds wanneer roostervrije dagen al gemeengoed zijn in de interne planning van scholen? Sinds wanneer is hierin voorzien in de CAO's? Is geprobeerd, zo er van misstanden sprake was, die op andere wijze (overleg en overreding, Inspectie, medezeggenschapsraad) op te lossen?

De leden van de **GroenLinks**-fractie vragen wat het betekent als een dag «lesvrij» is? Moeten leraren dan op school zijn, of mogen ze ook thuis werken? Hoe moet de aanwezigheidsplicht worden vormgegeven en hoe zal de handhaving gestalte krijgen? Waar blijft de professionele autonomie van de docent, wanneer zij geconfronteerd worden met deze «ophokdagen»?

4. Medezeggenschap

Een punt van groot belang voor de leden van de **VVD**-fractie is de kwestie van de herziening van de positie van de medezeggenschapsraad, op het punt van de beoordeling van kwaliteit en kwantiteit van het onderwijs. In dit verband is na het vaststellen van het voorlopig verslag nog een belangwekkend document verschenen. Dit is de op 30 maart verschenen evaluatie van de Wet medezeggenschap op de scholen.¹ Deze evaluatie laat zien dat het na een eerdere wetwijziging nu goed gaat met het functioneren van de medezeggenschap in het onderwijs. Deze laatste wet is op 1 januari 2007 in werking getreden, als opvolger van de Wet medezeggenschap onderwijs van 1992. De leden van de VVD-fractie vragen waarom nog een nieuwe invulling van de medezeggenschap wenselijk is, nu blijkt dat de huidige wet van 2007 naar tevredenheid functioneert? Waarom dan nog een nieuwe regeling in het voorliggend wetsvoorstel? Zowel de Raad van State als alle onderwijsbonden, als veel scholen die individueel hun verontrusting over dit deel van het voorliggend wetsvoorstel hebben geuit, zijn het er over eens dat hier sprake is van een fundamentele aantasting van de professionele verantwoordelijkheid van de leraar. Weliswaar staat in de memorie van antwoord: «het wetsvoorstel ziet niet op het vergroten van de invloed van ouders en leerlingen op de inhoud van het onderwijs, maar op het soort onderwijs dat meetelt als onderwijstijd»², maar deze opmerking wordt door de tekst van de wet zelf toch minder overtuigend. Voor deze leden is het niet duidelijk wat de regering nu wel of niet voor ogen heeft met deze «horizontale verantwoording». Zeker nu uit de evaluatie van het functioneren van de medezeggenschapsraden blijkt dat deze in orde is, is de vraag waarom hier dan verandering in moet worden aangebracht. Deze

¹ Kamerstukken II 2011/12, 33 223, nr. 1.

² Kamerstukken I 2011/12, 32 640, C, p. 7.

leden verbazen zich er bovendien over, dat in de memorie van antwoord geen enkele aandacht wordt besteed aan deze recente evaluatie. Hoe kan dit, vragen zij de regering.

In de memorie van antwoord wordt inderdaad gesteld dat de leraren «eigenaar» zouden moeten kunnen zijn van hun eigen werk, maar ook is te lezen dat de volledige medezeggenschapsraad (leraren, ouders en leerlingen) instemmingsrecht krijgt op de planning van de twaalf roostervrije dagen voor leerlingen. «De personeelsgeleding in de medezeggenschapsraad krijgt bovendien instemmingsrecht op de *invulling* van de twaalf voor leerlingen roostervrije dagen».¹ De leden van de VVD-fractie vragen hoe dit in de praktijk werkt. Waarom moet een personeelsgeleding zich hierover uitspreken, en heeft de leraar zelf niet het laatste woord? Een onderscheid maken tussen planning en invulling is theoretisch wellicht te verdedigen, maar praktisch gesproken natuurlijk minder scherp.

De leden van de GroenLinks-fractie sluiten zich aan bij de vragen van de VVD-fractie in deze paragraaf.

Voorafgaand aan de vaststelling van de schoolgids dient op grond van dit wetsvoorstel afzonderlijk instemming te worden gegeven voor het in de schoolgids op te nemen onderdeel met betrekking tot de jaarlijkse vaststelling van de kwantitatieve en kwalitatieve invulling van het onderwijsprogramma, begrijpen de leden van de **CDA**-fractie. Dit instemmingsrecht ziet op het soort onderwijsactiviteiten dat al dan niet mag worden meegeteld als onderwijstijd en op de totale omvang van de onderwijstijd; dus niet op het programma als zodanig, aldus de regering.² Zonder die voorafgaande instemming kunnen noch dat specifieke onderdeel noch de schoolgids worden vastgesteld. Het is daarom aan het bevoegd gezag om, in dialoog met de medezeggenschapsraad, te komen tot een voorstel dat de instemming van de medezeggenschapsraad krijgt. Raakt het instemmingsrecht niet onvermijdelijk ook de inhoud van het onderwijs als in overleg met de medezeggenschapsraad de kwantiteit en de kwaliteit van het onderwijsprogramma moet worden vastgesteld? Kan de regering met andere woorden nog eens verduidelijken wat zij precies bedoelt met de kwantitatieve en kwalitatieve invulling van een onderwijsprogramma? Op welke wijze kan worden voorkomen dat hieronder ook de inhoud van het onderwijsprogramma wordt getoetst, c.q. beoordeeld? Is het één wel van het ander te (onder)scheiden, zo vragen deze leden voorts. Naar de mening van de leden van de CDA-fractie behoort ook de beslissing voor een bepaalde soort onderwijsactiviteit en de hoeveelheid uren die daaraan wordt besteed – uiteraard binnen de wettelijke kaders – bij uitsluiting tot de bevoegdheid van het professionele bevoegde gezag en niet tot die van de ouders- en leerlingenvertegenwoordiging. In dat kader vragen deze leden zich af of het niet de voorkeur verdient om de ouder- en leerling-geleding in de medezeggenschapsraad een adviesrecht te geven, in plaats van een instemmingsrecht?

Verder vragen zij of de planning van het onderwijsprogramma niet in de knel komt als de medezeggenschapsraad onverhoopt niet instemt met het onderwijsprogramma en het conflict moet worden voorgelegd aan de geschillencommissie? Welke gevolgen heeft dat voor de tijdige invulling en bekendmaking van het onderwijsprogramma? Zij verzoeken de regering om een reactie.

De leden van de **D66**-fractie achten het invoeren van een instemmingsrecht met de kwalificatie van onderwijstijd voor de geleding van leerlingen en ouders in de medezeggenschapsraad een vergaande wijziging van het *governance*-model. De stelling dat leerlingen en ouders als «ervaringsdeskundigen» een oordeel kunnen geven, wordt door de leden van de D66-fractie geenszins betwist. Dat is op zichzelf echter geen

¹ Kamerstukken I 2011/12, 32 640, C, p. 7.

² Kamerstukken I 2011/12, 32 640, C, p. 31.

rechtvaardiging voor het feit dat zij daarmee als geleding een blokkerende stem behoren te krijgen. Heeft de regering, zo willen deze leden weten, bovendien in deze afweging¹ meegenomen dat hierdoor rechtsongelijkheid zal ontstaan in de invulling van de urennorm tussen scholen, terwijl daar nu zo veel om te doen is en waarbij sommigen – overigens niet zijnde de leden van de D66-fractie – aan strikte handhaving hechten. Immers, de oordeelsvorming mag en zal/kan in verschillende situaties verschillend uitvallen. Graag een reactie van de regering.

5. Vakantie

In de memorie van antwoord lezen de leden van de **CDA**-fractie dat het wetsvoorstel niet de vakanties van de leraren regelt, aangezien dat een zaak is van werkgevers en werknemers en wordt ingevuld bij CAO-onderhandelingen.² «Het wetsvoorstel schept», aldus de memorie van antwoord, «wel meer ruimte voor een goede spreiding van de onderwijstijd voor *leerlingen* over het kalenderjaar [cursivering CDA-fractie]. Met het om die reden vastgestelde aantal onderwijsvrije dagen voor leerlingen wordt expliciet niet het aantal vakantiedagen voor leraren voorgeschreven. De regering beseft terdege dat zij hier niet over gaat, omdat de inzet van de tijd van docenten bepaald wordt tussen werkgevers en werknemers in het onderwijs.» Betekent het beperken van de grote vakanties voor leerlingen tot zes weken, het vaststellen van het aantal onderwijsvrije dagen voor leerlingen naast de reeds vastgestelde kortere vakanties (zoals de kerst-, krokus-, mei- en herfstvakantie), in de praktijk echter niet dat er voor wat betreft de vakantiedagen bijna niets meer te onderhandelen valt tussen werkgevers en werknemers? Kan de regering aangeven welke onderhandelingsmarges er nog voor de CAO-partners overblijven?

De leden van de **D66**-fractie hebben met grote interesse de uiteenzettingen gelezen over de ingreep in de vijf vakantiedagen die aansluiten op de zomervakantie. Dit mag geen ingreep worden genoemd omdat, zo begrijpen zij de memorie van antwoord, de regering slechts voorschriften kan geven die de onderwijstijd betreffen en het de sociale partners zijn die over de arbeidsvoorwaarden gaan. Toch kan deze redenering niet op bevredigende wijze weerleggen dat met het voorstel – door te bepalen dat de onderwijstijd op deze wijze ingericht dient te worden – de flexibiliteit van alle betrokkenen verminderd wordt. Voorziet de regering met deze leden dat de combinatie van de regeling rond roostervrije dagen, die onderdeel is van het voorstel, en het gegeven dat docenten per saldo drie dagen op een ander moment als vakantie moeten opnemen, tot extra planningsvragen in de roosters (in verband met profielen en/of variabelen daarin) kan leiden en/of tot extra formatie noodzaak? Acht de regering het ondenkbaar dat om deze reden lesuitval kan ontstaan? Deze leden verzoeken de regering haar antwoord toe te lichten.

Bij het vaststellen van het aantal vakantiedagen en de daarmee gepaard gaande inbreuk op de CAO-besprekingen heeft de regering enerzijds gezegd dat de vakantie een week wordt ingekort en anderzijds dat een school er inderdaad voor zou kunnen kiezen om vrije dagen aansluitend aan de vakantie te plannen om zo de zeven weken te handhaven. De leden van de **GroenLinks**-fractie vragen hoe dat nu precies zit. Als scholen dit inderdaad zo kunnen regelen, wat is er dan nog over van de motivatie voor het voorstel, namelijk voorspelbaarheid en werkdrukvermindering?

¹ Zie *Kamerstukken I 2011/12, 32 640, C, p. 28.*

² *Kamerstukken I 2011/12, 32 640, C, p. 19–20.*

6. Financiering maatwerk

In de memorie van antwoord lezen de leden van de **SP**-fractie dat er nu «helderheid is over de hoeveelheid onderwijs waar leerlingen aanspraak op kunnen maken (uren en dagen)».¹ Dat is ook zo, maar er is geen helderheid over de hoeveelheid onderwijs die een school zal moeten bieden en dus ook geen helderheid/zekerheid over de financiering die met het te leveren maatwerk samen gaat, aldus deze leden. Er is geen rekening gehouden in de wet met de mogelijkheid dat ouders massaal hun recht op het aangeboden maatwerk opeisen en dat daarvoor geen financiële ruimte bestaat op school. Er is geen rekening gehouden met de mogelijkheid dat de school in feite niet een groepje, maar een hele jaargang van het aangeboden maatwerk zal moeten voorzien (indien geëist), en dus overeenkomstige kosten zal moeten maken, vergelijkbaar met de situatie dat er alleen reguliere lessen worden gegeven (1040 uur) en geen maatwerk.

Of ouders de onderwijstijd zullen opeisen valt niet te voorzien. De één zal het onwaarschijnlijk noemen, maar de ander ziet hoe krachtig ouders voor hun belangen op kunnen komen als ze ervan overtuigd zijn dat ze dat een belangrijk voordeel biedt. Zullen ouders accepteren dat de school doet wat haar goeddunkt of zullen ze meer dan verwacht hun recht opeisen en scholen zo in financiële problemen brengen? Wat het ook zal zijn, er is geen zekerheid over de begroting van de school. Het is de vraag of je het scholen aan kunt rekenen als ze daardoor financieel in problemen komen. Hiervoor lijkt de aansprakelijkheid toch echt bij de wetgever te liggen. Volgens deze leden zou geborgd moeten zijn, bijvoorbeeld, dat minimaal 2 uur en maximaal 2 uur per week les per leerjaar gegeven moet worden aan maatwerk om, zowel voor «ouders en leerlingen» als voor de school helderheid te bieden. (Het aantal uur moet aan elkaar gelijk zijn om duidelijkheid te genereren.) En de beslissing over wie *mag* dan wel *moet* deelnemen aan deze uren, die als maatwerk aangemerkt worden, mag uiteindelijk alleen door de school genomen worden. Dat het een recht is van leerlingen om deel te nemen aan maatwerk, geeft een dusdanige onduidelijkheid voor scholen over hun organisatie en financiën, dat dit ernstige organisatorische, maar vooral financiële problemen kan opleveren voor scholen. Dit alles wordt echter teveel inmenging in het «hoe», dat volgens de commissie Dijsselbloem toch echt tot het domein van scholen gerekend moet worden. Graag zien de leden van de SP-fractie hierop de reactie van de regering.

De leden van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap zien de reactie van de regering – bij voorkeur binnen vier weken – met belangstelling tegemoet.

De voorzitter van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
Flierman

De griffier van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
Bergman

¹ Kamerstukken I 2011/12, 32 640, C, p. 3.